

הארת השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

פרשת עקב
תשפ"ד

גיליון 226

א לעבטיגער שבת

מאת הרב יהודה צבי שפירא

"תנה בני לבך לי"

פניני פרשה

"והיה עקב תשמעון" (ז ט)

בדברי ה'זוהר' בפרשינתו מאריך לדבר במעלות ה'ברכות' שמברכים על האכילה ב'ברכות הנהנין' ו'ברכת המזון'. המובא מכך בפרשינתו. ואפשר לרמוז זאת בפסוק זה **והיה עקב תשמעון** שדייקא מתוך ה'גשמיות' – **העקבים** בא אחר כך: **תשמעון** – הברכות שיש בהם **ענינה ושמיעה**, ונהיה – **תשמעון** – **שמיעה בקול ה'** – **התגלות כבוד מלכותו**. וכידוע הביוריים שנעשים באכילה כראוי בברכותיה.

ואפשר להוסיף ולומר: שהר"ת של זה הפסוק **והיה עקב תשמעון וכו'** בגימטריא: **ברכות** ועוד **שבעה עשר** שגמ' טוב ע"ד הפסוק: **(ישעיה ג) אקרו צדיק פי טוב פי פרי מעלליהם יאכלו** – ענין **אכילתם של צדיקים**.

"והיה עקב תשמעון" (ז ט)

בדברי רש"י ע"כ: **המצוות הקלות שאדם דש בעקביו**. ובדברי ה'מרדש תנחומא' שדוד המלך אמר לפני הקב"ה שנייה גם **במצוות הקלות** ע"ד הפסוק: **בשמרם עקב רב'** (יעו"ש).

ואפשר לומר ע"פ דבריהם (ב"ר פרשה מב), אין **והיה** אלא **לשון שמחה**, (ועיי' ע"כ בספרי החסידות). **דהא בהא תליא, דע"י שמחת המצוות, ששמחים ומעריכים כל דבר מצוה** – **נזהרים גם במצוות הקלות שישים בעקבים**. וזהו: **והיה' – דע"י שמחת המצוות** – **עקב תשמעון** – שישמעו ויקיימו גם המצוות הקלות.

"והיה עקב תשמעון ושמר ה' אלוך לך את הברית" (ז ט) גדול הוא כוח השמיעה – דע"י מתחברים **אנו להשי"ת, גם אם נמצאים בעקבים**, וכמו דמצינו אצל יתרו דכוחו השמיעה עוב את כל הע"ז והתחבר ל'ביתו' עם עם ישראל (המובא בפסוק זה 'את הברית'). וכמובא בליקוטי מוהר"ן (מ"ז ב) עה"פ **וישמע יתרו** ששמיעת יתרו נחשב לשמיעה, שנכנס באזניו.

כן אפשר להסמך ולומר ע"פ דברי ה'זוהר' (במדבר קלח): **דבשמיעה אתכליל – בינה, והא בינה' הוא עולם התשובה**, וזהו הסמיכות בין **שמיעה לעקבים**, לאלו הנמצאים בעקבים וצריכים לחזור בתשובה.

כן אפשר להוסיף ע"ד רמז בפסוק: **שמע ישראל** שגם אלו לה' **רוחקים מאוד אומרים פסוק זה** – וביותר בעת מסירות נפשם לה' (עיי' בליקוטי מוהר"ן פ ב), וזהו: **והיה עקב תשמעון** – שגם אלו מעם ישראל הנמצאים בעקבים רח"ל, נמצאת השמיעה של **שמע ישראל**.

"ולא תעבוד את אלהיהם כי מקש הוא לך" (ז טז)

בתרגום אונקלוס: **מוקש' לתקלא'** שהוא **מכשול**. עונותיו של האדם הם מכשול לאדם ע"ד: **עבירה גוררת עבירה'**, ובליקוטי מוהר"ן (ד"ד) **צדיקים יגיעות רבות כדי להפשיט הבגדים הצואים שנלבשו ע"י העונות**, כמו שכתוב (זכריה ג): **"הסירו הבגדים הצאים"**, כי אלו הבגדים מונעים אותם מלחזור לקב"ה, והם מפסיקים כמו נהר המפסיק, שא"א להלך דרך אותו הנהר'.

ועוד שם (ליקו"מ ח"ב מג): **עיקר הגבורה הוא בלב דהיינו מי שלבו חזק, אינו מתירא משום דבר** ורץ לתוך קשרי המלחמה, ומתגבר על ידי חוזק ואומץ לבו. וכן להיפך, רכי לבב הם מתפחדים, כמ"ש (דברים כ): **"איש הירא ורך הלבב... כי על ידי רך לבב, על ידי זה הוא מתירא**.

כשיש לאדם לב ישראלי אין שייך אצלו מקום

היה זה; **עת עקר רבינו מוהר"ן את מקום מגוריו לעיר ברסלב, עז היה חפצו שיהיה לו מקום הולם מחוץ לעיר** בו יוכל להתבודד ולשפוך לבו לפני השם יתברך.

"האם מצוי כאן מקום מתאים להתבודדות?" שאל מישוהו מאנשי המקום. מצויה מערה אחת המתאימה לדבר זה, השיב הלה, **"אך רחוקה היא מעט מן העיר"**.

רחוק? השיב רבינו בשאלה, **מהו למעשה המרחק בין הפה והלב?"** רבינו אף ציין בהזדמנות זו, **כי כדי לקיים את עצת ההתבודדות אין זקוקים תנאים מיוחדים, כי קרוב אלך הדבר מאוד בפיך ובלבבך לעשותו"** – את ההתבודדות אפשר לקיים גם לא מחוץ ליישוב, אפשר להתבודד לפניו יתברך בכל מקום ובכל זמן.

ועוד זאת מסופר כעין זה, **על מקום לבו של אדם שזה תמיד קרוב אליו, מהמובא בשיחות הר"ן (קל"ט):** סיפר לי אחד מאנשיו, שפעם אחד סיפר לרבינו ז"ל, שדיברו לו איזה שידוך לפניו, ואמר האיש לפניו, ששם אין מקום לפניו (דבר שם). השיב לו: **כשיש לאדם לב של ישראלי אין שייך אצלו מקום, כי הלב הוא אלוקות**.

והרי כך הם נכתבים (ליקו"מ נ"ו ב): **כשיש להאדם לב, אין שייך אצלו מקום כלל, כי אדרבה, הוא מקומו של עולם וכו'.** כי האלוקות הוא בלב, כמו שכתוב (תהלים ע"ג): **"צור לבבי"**. ואצל השם יתברך נאמר (שמות ל"ג): **"הנה מקום אתי"** – שהוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו (כמובא בפרש"י, ובמד"ר שם). נמצא, מי שיש לו לב ישראלי, אין ראוי לו לומר, שמקום זה אין טוב לפניו, כי אין שייך אצלו מקום כלל, כי אדרבה הוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו.

"תנה בני לבך לי ועיניך" (משלי כג). ובמרדש: **אמר הקדוש ברוך הוא אי יהבת לי לבא ועינא אנא ידע דאנת דידי**. ניתן את ליבנו, רגשותינו להקב"ה, למעשים טובים. ועבדו בלבב שלם בתפילותינו ובעבודתנו, דהא הכל בו תלוי ועומד. רחמנא ליבא בעי.

השבוע אנו קוראים בפרשה את הפסוק שגם נקראת בקריאת שמע: **"ולעבדו בכל לבבכם"**. פסוק זה כבר מתפרש בפי חז"ל על ענינה של עבודת התפילה. רש"י בפירושו מביא דרשת הספרי: **עבודה שהיא בלב, וזוהי תפילה, שהתפילה קרויה עבודה**.

ברם; אין מקרא יוצא מדי פשוטו, וכבר דרשוהו על קיום מצוות התורה ביכולת הלב' וכמובא בוהר על עשיית המצוות בדחילו ורחימו.

ובספר 'זמרת הארץ' להרה"ק מטשעהרין: **כי עיקר שלימות העבודה היא שתהיה בכונת הלב בשלימות, בבחינת: ולעבדו בכל לבבכם, כי רחמנא ליבא בעי**.

ואפשר לומר שכתוב ענינו של **"לב" יחד עם "תפילה"**, ללמד על כלל עבודתנו ומצוותנו שיהיה **'לבב שלם'** – דהא עיקר שלימות עבודה שהיא משולבת יחדיו עם **"התפילה"** – כמובא ע"כ בארכה.

"לב" הצייר של המידות לטוב ולרע

על מהותו של **"לב"** בר ישראל בשרשי הדברים, וגם הקשר לתפילה, נוכל ללמוד מהא המובא בעומק בליקוטי מוהר"ן (תורה מ"ט), בהסבירו: **שקודם הבריאה היה אור הקדוש ברוך הוא אין סוף. והיה ברצונו שיתגלה מלכותו, צמצם את האור לצדין, ונשאר חלל פנוי. ובתוך החלל הפנוי, ברא העולמות (כמבואר ב"ש"ץ חיים).** והתגלות מלכותו אי אפשר להשיג אלא על ידי המידות, שעל ידם משיגים אלקותו, ויודעין שיש אדון מושל ומנהיג.

והלב הוא הצייר של המידות, כמו שכתוב: **"צור לבבי"**. וכבר בבריאת העולם נבראו שני היצרים כדברי חכמינו (ברכות ס"א) על הפסוק: **"וייצר" – בשני יודיין**. והם שני יצרים, יצר טוב ויצר הרע.

ועיקר היצרים, הם מהלב כמו שכתוב: **"כי יצר מחשבות לבו"**, ועיי' יוכל לבוא להתגלות המידות, הינו לעבוד את השי" בהדרגה ובמידה. וכשחושב מחשבות רעות, הוא מטמטם הלב, בבחינת ערלת לב. ומקלקל את הבריאה, החכמה שבלב. כי היצר הרע הוא טיפשות לב, כמו שכתוב (דברים י'): **"וימלתם את ערלת לבבכם"**, ותרגמו: **"ית טפשות לבכון"** וכשחושב מחשבות טובות בלב איך לעבוד את השי"י, בזה נעשה לבו: **"צור לבבי"**, ובבחינת: **"ולבי חלל בקרבי"**. ועיי' פעולותיו ומידותיו הטובים, מתגלה בתוך חלל הפנוי – בעולמו אנו שהוא מקבל עליו עול מלכות שמים שלמה.

וזה הכתוב בפרשינתו **"ולעבדו בכל לבבכם"**, איזהו עבודה שבלב זה תפלה' (תענית ב). כי תפילה היא התגלות מלכותו בזה העולם – מלכות דוד, כמ"ש על דוד המלך: **"ואני תפלה"**. ועיקר התפילה תלוי בלב, שישים כל לבו עליה. שלא יהיה 'בשפתם כבדוני ולבם רחוק ממני'. ועיי' תפלה שבלב, נתגלה מלכותו בתוך החלל הפנוי, בתוך המידות, בתוך העולמות.

עיקר הגבורה הוא בלב

ובדברים המפורשים למעשה ביעבודת הלב' הוא בדבריו בליקוטי מוהר"ן (קל"ח): **כי עיקר האלוקות הוא בלב, כמו שכתוב (שם ע"ג):** **"צור לבבי"**. ומי שהוא **"בר לבב"** בבחינת (שם ק"ט): **"ולבי חלל בקרבי"**, יוכל לידע ועליותו, על ידי מה שהלב אומר לו, שהוא דברי ה' ממש. וזהו: **"לך אמר לבי בקשו פני" (תהלים כ"ז)**, ופירש רש"י: **בשליחותך, כי מה שהלב אומר, הם דברי ה' ממש. והבן**.

שירת הפרשה

"ולעבדו בקל לבבכם" – נקרא בפרשה ב"לב" הוי עקר העצמה להמליך המלוכה.

עקר הגבורה בלב, בשני היצרים להתעלות פשיט לאדם לב, כלל הדרכים לפנוי פרושות.

"ולבי חלל בקרבי" – בכוחו מתנהה העבודה רחמנא לבא בעי" – העבודה בעולם העשיה.

הלב הוא הציר של כלל העולמות צור לבבי" – דרךו מצטרפים כל המדרגות.

הַמְיֵשׁךְ פְּנִינֵי פְּרִשָּׁה

"איכה אוכל להורישם... לא תירא מהם" (ז יז יח)

כבר מובא בגודל מעלת מידת ה'עזות דקדושה', כדברי המשנה (אבות פ"ה) 'הו' עז נבמר', ובליקוטי מוהר"ן (קמ"ז) על גודל מעלת העזות דקדושה מביא את מאמרם 'מפני מה ניתנה תורה לישראל מפני שהן עזין' (ביצה כח:); וזאת אנו רואים כאן בקרא, שהדבר הראשון שהפסוק מצווה הוא: 'לא תירא מהם' – עזות דקדושה. ואפ"ל בדרך רמז: שהר"ת של: ל'א תירא מ'הם (עם האותיות, התיבות והכולל) הוא גימטרייה: 'עזות'. רמז ל'עזות דקדושה'.

'יודעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו הוי"ה אלוֹקֶיךָ מִסֹּרֶךְ' (ח.ה)

על אף 'ייסר איש את בנו' – היסורים – ו'אלוקיך מִסֹּרֶךְ' – מידת ה'דין', כבר הוקדם לכך: 'הוי"ה' – מידת ה'רחמים' – 'ה' א' מִסֹּרֶךְ, וכמובא ברש"י (ריש בראשית); הקב"ה הקדים מידת ה'רחמים ושיתפה למידת ה'דין', והיינו דכתיב 'ביום עשות הוי"ה אלוֹקִים ארץ ושמים'.

ולמעשה מה שנוכל ללמוד מכאן דבתוך מידת ה'דין', ישנה גם רחמים.

"ושמרתם את כל המצוה אשר אנכי מצוֹךְ היום למען תחזקו ובאתם וירשתם את הארץ" (יא.ח)

הנה 'ארץ' נקראת 'מלכות', וכמובא (בלק"ת להאר"י) עה"פ ארץ אשר אבניה וכו' 'סחם ארץ הוא בנובא'.

וזהו ע"י 'ושמרתם את כל המצוה' זוכים ל'ירשתם את הארץ' – להתגלות מלכותו. שבעצם כל ה'מצוות' הם שנוכל להשיג אותן ית' בעולמנו וכמובא ע"כ רבות. ובליקוטי"מ (ל"ג) 'זוה בחינת של תרי"ג מצוות, כי השי"ת שיער בדעתו שעל ידי המצוה הזאת נוכל להשיג אותה, ועל ידי זה צמצם את אלקותו דוקא באלו התרי"ג מצוות'. כן אפ"ל ע"פ המובא (ליקוטי"מ כ"ב) 'ע"י שמשמש הגוף להנשמה בעשיית מצוות מעשיות, נעשה הגוף בחינת בשר להנשמה', וזהו: 'ושמרתם את כל המצוות' – ע"י קיום המצוות – 'ירשתם את הארץ' שגם ה'ארץ' – ארציות הגוף מתעלה.

"ושמרתם את כל המצוה אשר אנכי מצוֹךְ היום" (יא.ח)

ע"פ דברי ה'תולדות יעקב יוסף' (ג כו): 'ש"לבוש האדם נעשה מהמים שלו ממש, כנגד רמ"ח איברי הזכר, ושס"ה לא תעשין הם בנובא, דעיקר לבוש האדם הם מרמ"ח מצוות עשה, רק צריך שלא יפגום בהם ש"ה ימים שהם נגד הלא תעשין, ובוה נשלם האדם לגמרי'.

ויש לדייק בדבריו – 'אשר אנכי מצוֹךְ היום', שהמצוות – הם הם הימים של האדם.

"ושמרתם את כל המצוה אשר אנכי מצוֹךְ היום למען תחזקו" (יא.ח)

'ושמרתם' הם אשר נותנים 'חיוזק' לאדם, ע"ד 'מצוה גוררת מצוה'. וזהו: 'ושמרתם את כל המצוה' – בריש, ולאח"כ: 'אשר אנכי מצוֹךְ היום'. דנשתלשל מכך עוד מצות.

'ארץ אשר ה' א' דרש אותה תמיד... מראשית שנה עד אחרית שנה' (יא.ב)

ע"פ המובא בליקוטי מוהר"ן (מ תנינא) שמי שטעם באמה טעם ארץ ישראל יכול להכיר באחר אם היה אצל צדיק אמת על ראש השנה, יעו"י"ש.

ואפ"ל שזהו הפסוק: 'ארץ אשר ה' א' דורש אותה' דקאי על ארץ ישראל, ובהמשך: 'מראשית שנה עד אחרית שנה' הרומו על 'ראש השנה'.

ואפשר להוסיף בתיבת: 'דורש' ע"ד הכתוב 'דרשו ה' בהמצאו' – דקאי על ימי התשובה, ובראש ראש השנה כמובא ברי"ה (ח"ח).

"והיה אם שמרע תשמעון" (יא.יג)

כדבריהם (סוכה מו. ורש"י): 'אם שמרע תשמע בישן תשמע בחדש'. ולכאורה יש לדייק היכן זה נרמז בתיבות אלו.

ויש לומר ד'בתשמעון' הנלמד מכך דברים חדשים – ישנה תוספת אות ת', ואות ת' הוא מלשון חקיקה ורשימה ע"ד הכתוב (יחזקאל ט) 'והתית ת"י' (ויעוין בליקוטי"מ א), וענין זה של חקיקה ורשימה שייכת ביותר בלימוד חדש, וכדברי המשנה באבות על הלימוד לקטן שהוא כמו דיו כתוב על נייר חדש.

ואפשר להוסיף עוד ב'טעמי המקרא' שב'שמרע' הטעם הוא 'מהפך' – לאחור – לימוד יסו, וב'תשמעון' הטעם הם ב'פסטה' – לפנים – לימוד חדש.

זְרִית רְאִיָּה <<

גם אם מלמעלה זה נראה מאוד יפה – לעולם אל תקנא בזולתך כי אינך יודע מה מסתתר למטה!

סִפּוּרִים מְאִירִים

סיפורי פרשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו ז"ע

"והיה עקב תשמעון" (דברים ז ב)

'עקב' הם הרגלין, היינו לזכות לשמחה עד שהעקביים שהם הרגלין ישמעו את השמחה' (ליקו"מ)

ריקוד של שמחת המצוה!

היה זה פעם עם התקרב ימי חג הפסח ועדין לא היה לרבי נתן מברסלב מספיק כדי הוצאות החג, והמתין בתקוה לישועת ה'. והנה אך כשראה שממלאים כבר את החבית במים עבור ימי החג, שיהיו שמורים מחשש חמץ – התאזר עזו והתחזק מאוד מישועת השם – בתוך המיצר והדחוק, עד שהחל לרקוד מרוב שמחה כשהוא עונה ואומר בשמחה: "תודה לאל יש לנו כבר מים עבור ימי החג".

מיצד מרקדין!?

היה זה פעם שהתחתנו איזה זוג עניים בעיר קיבליטש, ולרוב עניותם שלא היה להם מה להכין לחתונה. הלכו להם ציבור המוזמנים מיד לאחר החופה עד שנשארו שניהם לבד. ולרוב צערם החלו לבכות על שאין להם אף מי שישאר עמם לישבע הברכות. באו כמה אנשים להחסידי רבי אהרן מקיבליטש, שהיה ידוע בעזו רוחו לשמח אנשים – לספר לו זאת.

הזדעזע, רבי אהרן, קם בזריזות ואמר: עד כדי כך! הלך ואסף מעות עד שהכין להם סעדה, והחל לרקוד לפניהם ברקודים עליונים במומחיות מיוחדת שהיתה לו, עד ששמחם מאד. וכך התאספו ציבור הגון, לשמחם כראוי. כי ידעו בעיר שכשנדרש לשמח מאן הדוא אין טוב יותר מרבי אהרן.

והיה זה פעם כשאמרו לו שיבוא לחתונת עשירים לשמחם, אמר בניחותא: לא, לא, שם הרי יש בשר ודגים והם כבר ישמחו את הציבור ואת החתן והכלה, אולם במקום שאין בשר ודגים שם אכן אלך...

הריקודים בשמחתו של רבי משה ירוסלבסקי!

הזדמנו פעם שני החסידים הנלהבים והעובדים הידועים – רבי הירש לייב ליפל, וחבירו רבי ברוך געצ'יס לעיירי 'קרימנטשוק' לסעודת מצוה שערך רבי משה ירוסלבסקי לרגל היכנס בנו לבירתו של אברהם אבינו.

בין החסידים המתועבים יחדיו שררה שמחה גדולה. רבי ברוך ורבי הירש לייב החלו מנגנים ניגון של שמחה, מרגע רגע הלך הניגון וכבש את ליבם עד כי יצאו בריקוד נלהב ומחיאיות כף, מתוך דבקות וחדוה.

זמן רב חלף מאז החלו לרקוד, המסובים התפזרו כבר איש לדרכו, והשניים עודם רוקדים בהתלהבות והתחדשות, שוכחים עולם ומלואו, ואינם שמים לבם לשעות החולפות... מבטאים הם את שמחתם הגדולה על אשר זכו לקיים את מצוותי במסירות על אף גזירות שלטון הרשע.

(ע"פ בצלו של הרבי)

"לא תערוך מפניהם כי ה' אלוֹקֶיךָ בקרבך קל גדול ונורא" (דברים ח כב)

אני קצין מגדוד נחמן – אמר רבי בן-ציון באומץ לב

היה זה עת פרוץ מלחמת העולם השנייה, נמלטו יהודים רבים מפולין אל הצד הרוסי, בתקווה ששם ינצלו חייהם. בין הבורחים היה החסיד הנודע רבי בן- ציון אפטר מוויטיקי חסידי ברסלב בפולין, הוא התגלגל בתקופת המלחמה בתחומי ברית המועצות, כשבזכות עובדה זו – הוא מצליח מספר פעמים להגיע לציון רבינו הקדוש באומן.

נסיעה אחת הייתה חרוטה היטב בזיכרונו ועליה היה מרבה לספר, כשעיניו מאירות באור יקרות: נוסע הייתי ברכבת לאוקראינה, מחופש כ'קאזאכ' (=רוסי נבער), כשזקני מסולסל על גבי חוט ברזל מסביב לחתי. ישתבתי סמוך לחלון ויזמתי לעמי ניגון שקט, לפתע עלה לרכבת קצין רוסי ודרש ממני פספורט, כיוון שלא היה פספורט בדי, השתבתי לקצין: 'ממי אתה מבקש פספורט?' 'מי אתה שלא אבקש ממך?' – השיב הקצין ה'אדום'.

"אני קצין מגדוד נחמן המפורסם! הרעמתי בקולי. "איזה גדוד ואיזה נחמן?! – התעקש הרוסי. לפתע הופיע קצין גבוה אחר וגער בחברו על 'בורותו בדברי ימי המהפכה', גדוד נחמן הוא אחד הגדודים המהוללים שנלחם לצד המהפכה' – אמר הקצין הגבוה וציווה על חברו להתנצל בפני.

"כשהגעתי לאומן נדהמתי לראות את הקצין הבכיר משתטח ברעדה על קברו של הרבי... – התברר לו לרבי בן – ציון אפטר, כי הקצין אינו אלא נאשקע קנלסקי, נין ונכד לתלמידי רבינו, שגויס לצבא הסובייטי והתקדם בדרגות עד לקצונה, וכששמע את המילים 'גדוד נחמן' – הבין מיד את אשר לפניו – וחילצו מידי עמיתו הקצין הרוסי...

את הימים הבאים עשו יחדיו באומן, כשהם שואבים חיוזק בצוותא, באותם ימים טרופים. בהמשך נפרדו דרכיהם, עד שכעבור שנים מספר עלו לארץ הקודש בפרק זמן אחד וכאן שבו והתראו יחדיו.

(ע"פ הספר "שלהבת בכפורי")

מִן הַתָּאֵר הַהוּא לְשִׁי הַתְּזָרִים | מְנַצְלִים אֶת ה'בֵּין הַזְּמַנִּים'

זְלִידִים יְקָרִים! רבים הם הַזְּלִידִים שְׁנִמְצָאִים כְּעַת בְּיַמֵּי "בֵּין הַזְּמַנִּים". הַהֲרָבָה סוּגֵי אֲפִנִים זֶה מִתְבַּטֵּא, וְכִמוּ לְמַשֵּׁל הַזְּלִידִים בְּאִמְרִיקָה' שֶׁגַם הֵם נִסְעוּ לְמַחְנוֹת נֶפֶשׁ בֵּין הַהָרִים, וְעוֹד דְּגִמְאוֹת. "לְכָל זְמַן וְעַת" – אֹמֵר שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ בְּ"קִהְלֵת". כֵּן זְמַן יֵשׁ לוֹ אֶת תְּפִקְדוֹ הוּא. מִה שְׁקִשׁוֹר לְזַמֵּן זֶה. אֶת הַעֲבוּדָה וְהַתְּפִקִיד שְׁקִשׁוֹר לְזַמֵּן מְסִים.

בְּיַמֵּי בֵּין הַזְּמַנִּים יֵשׁ לָנוּ הַרְבֵּה הַזְּמַנְיוֹת מִה שְׁשִׁיךְ דּוֹקָא לְזַמֵּן זֶה – וְכֵדָאֵי לָנוּ לְנַצֵּל זֹאת. יֵשׁ לָנוּ בְּיַמֵּים אֵלּוּ הַזְּמַנְיוֹת יִתְרָה לְקִים מְצוּוֹת "כְּבוֹד אֲב וְאִם", אֲנִי נִמְצָאִים יוֹתֵר בְּבֵית, וְאֲנִי יְכוּלִים לְהַרְוִיחַ כֵּן כֵּן הַרְבֵּה מְצוּוֹת דְּאוֹרִיתָא, כֵּן דְּבַר קִטָּן שְׁאֲנִי עוֹשִׂים וְהוֹרִינוּ שְׁמַחִים מִכֵּן – אֲנִי מְרוֹיְחִים עוֹד מְצוּוֹה. גַּם הַזְּלִידִים שְׁנִמְצָאִים בְּמַחְנוֹת נֶפֶשׁ – יֵשׁ לָהֶם הַזְּמַנְיוֹת לְהִתְקַשֵּׁר וּלְדַבֵּר עִמָּם דְּרָךְ הַטְּלָפוֹן, וְלִשְׁמַח אוֹתָם – הֵם מְחַפִּים לָזֶה מְאֹד...

כֵּן יֵשׁ לָנוּ הַזְּמַנְיוֹת; לְלַמֵּד לְמוֹדִים תְּדִשִׁים וְקָלִים מִה שְׁכָל הַשְּׁנָה אֵין לָנוּ אֶת הַזְּמַן לְכֵךְ. יִשְׁנֵם כֵּן כֵּן הַרְבֵּה סָפְרִים בְּתוֹרְתֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְבַהֲתַעֲצוֹת עִם הוֹרִינוּ אוֹ רְבוּתֵנוּ – הֵם יְכוּלִים לְתוֹת לָנוּ אֶת הַדְּרָךְ וְהַכּוֹיִן – מִה כְּדָאֵי לָנוּ לְלַמֵּד בְּיַמֵּים אֵלּוּ – גַּם לְבַד.

אֲנִי וְכוּלִים לְסַדֵּר אֶת הַדְּבָרִים שְׁדַחְתֵּינוּ אֶת זֶה תְּמִיד לְזַמֵּנִים אַחֲרֵים – עֲכָשׁוּ זֶה הַזְּמַן. כֵּן אֲנִי וְכוּלִים גַּם לְקִים אֶת הַעֲצָה שֶׁל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה וְלִשְׁפֹךְ אֶת לְבָנוּ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ. עִם מְעַט מְחֻשְׁבָּה טוֹבָה – נוֹכַח לְמַצָּא הַרְבֵּה דְּבָרִים טוֹבִים שְׁיִשְׁאֵר לָנוּ לְנַצֵּחַ – דּוֹקָא מִיַּמֵּים אֵלּוּ.